

Hem>Rättsliga åtgärder>EU:s och medlemsländernas rättssystem>Nationella specialdomstolar

På privaträttsens område kommer pågående ärenden och förfaranden som inleddes innan övergångsperioden löpte ut att fortsätta i enlighet med EU-rätten. Relevant information om Storbritannien kommer att finnas kvar på e-juridikportalen till slutet av 2022 enligt en ömsesidig överenskommelse med Storbritannien.

Nationella specialdomstolar

Skottland

Här finns information om några av specialdomstolarna i Skottland.

Förvaltningsdomstolar

Genom *The Tribunals, Courts and Enforcement Act 2007* skapades ett enhetligt system för de flesta s.k. *tribunals* (nämnder) i Förenade kungariket. Dessa är indelade i *First-tier Tribunal* och *Upper Tribunal*. *First-tier Tribunal* och *Upper Tribunal* har separata kammare som behandlar olika ämnesområden och sammanför liknande jurisdiktioner. Närmare uppgifter om nämnderna finns på webbplatsen för [Her Majesty's Courts and Tribunals Service](#) (det brittiska domstolsverket).

Genom *The Tribunals (Scotland) Act 2014* skapades en enda *First-tier* och *Upper Tribunal* för Skottland. Det nya systemet började gälla den 1 december 2016.

Genom artikel 39 i *Scotland Act 2016* har förvaltningen och driften av ett antal nämnder decentraliserats till Skottland.

First-tier Tribunal för Förenade kungariket

First-tier Tribunal för Förenade kungariket är en allmän nämnd. Dess främsta uppgift är att handlägga överklaganden av myndighetsavgöranden på de områden som nämnden har jurisdiktion över. I vissa fall har den jurisdiktion över hela Förenade kungariket, inklusive Skottland. *First-tier tribunal* är för närvarande indelad i sju kammare:

Social Entitlement Chamber (sociala rättigheter).

Health, Education and Social Care Chamber (hälsa, utbildning och socialvård).

War Pensions and Armed Forces Compensation Chamber (krigspensioner och ersättning till de väpnade styrkorna).

Tax Chamber (skatter).

General Regulatory Chamber (diverse).

Immigration and Asylum Chamber (invandring och asyl).

Property Chamber (hyres- och fastighetsfrågor).

Upper Tribunal för Förenade kungariket

Upper Tribunal för Förenade kungariket hanterar huvudsakligen, men inte enbart, överklaganden av avgöranden från *First-tier Tribunal*. Den är en s.k. *Court of Record* (prejudikatinstans) och har i vissa fall även lagprövningsrätt.

Upper Tribunal för Förenade kungariket består av följande kammare:

Administrative Appeals Chamber (förvaltningsöverklaganden).

Lands Chamber (fastigheter).

Tax and Chancery Chamber (skatter och egendomsärenden).

Immigration and Asylum Chamber (invandring och asyl).

Utmärkande för nämnderna är deras sakkunskap på det område som överklagandet rör. Nämnderna består av domare som är experter på den relevanta lagstiftningen och lekmän som inte har juridisk utbildning men som antingen är yrkesmässigt kvalificerade eller kvalificerade på grund av sina erfarenheter på det aktuella området. Panelerna för enskilda typer av överklaganden ser olika ut beroende på föremålet för överklagandet.

Arbetsdomstolar och arbetsöverdomstolar

Arbetsdomstolarna (*Employment Tribunals*) och arbetsöverdomstolen (*Employment Appeal Tribunal*) ingår inte i det enhetliga nämndsystemet. De stöds dock av *Her Majesty's Courts and Tribunals Service*. De har till uppgift att utföra det administrativa arbete som krävs för att kunna avgöra mål vid arbetsdomstolarna och eventuella överklaganden som senare inges till arbetsöverdomstolen. Det finns en separat arbetsöverdomstol (*Employment Appeal Tribunal*) för Skottland.

Skotska nämnder (tribunals)

Det finns ett flertal nämnder i Skottland. De flesta nämnder leds av en egen ordförande och varje nämnd har olika verkställighetsbefogenheter. Behörigheten omfattar allt från överklaganden av parkeringsböter till tvångsvård och håltesläggning av patienter som lider av en allvarlig psykisk sjukdom.

Överklaganden av beslut som meddelats av skotska nämnder prövas av de allmänna tvistemålsdomstolarna i Skottland och kan handläggas av en sherifdomstol (*sheriff court*) eller *Court of Session*.

Reform av de skotska nämnderna

Genom *The Tribunals (Scotland) Act 2014* inrättades ett enhetligt nämndsystem i Skottland med två nivåer. Skottlands högsta domare, *Lord President*, ansvarar för ledningen av det nya systemet, som liknar det system som har införts i Förenade kungariket (se ovan). *Lord President* har delegerat en mängd uppgifter till Lady Smith, som har utsetts till *President of Scottish Tribunals*. *Upper tribunal* tar över handläggningen av de flesta överklaganden av avgöranden som meddelats av *First-tier tribunal*, en uppgift som således inte längre kommer att skötas av de allmänna domstolarna. De administrativa arbetsuppgifterna vid *First-tier tribunal* och *Upper Tribunal* kommer att skötas av [Scottish Courts and Tribunals Service](#) (det skotska domstolsverket). Nämnderna kommer successivt att omvandlas till skotska nämnder. Den första fasen inleddes i december 2016.

Praxis

Överlag är förfarandena i de brittiska och skotska nämnderna mindre formella än i övriga domstolar. Nämnderna kan bestå av specialister eller experter som inte har juridisk utbildning, som läkare eller lekmän, men ordföranden är nästan alltid juridiskt utbildad.

Förvaltningsmål (domstolsprövning) prövas i Skottland av **Court of Session**. Mer information om de skotska nämnderna finns på webbplatsen för [Scottish Courts and Tribunals](#) (det skotska domstolsverket).

Specialdomstolar

Om ett tvistemål eller brottmål i **Skottland** ger upphov till författningsrättsliga frågor som hänger samman med decentraliseringsavtalen i Förenade kungariket (t.ex. frågor rörande mänskliga rättigheter), kan det avgöras av Förenade kungarikets högsta domstol, *Supreme Court of the United Kingdom*.

Sheriff Personal Injury Court

Denna domstol inrättades den 22 september 2015 och fungerar som ett nationellt centrum med sakkunskap i frågor som rör personskador. Talan i personskadeärenden kan väckas vid denna domstol om det belopp som yrkas i ersättning överstiger 5 000 brittiska pund (GBP). Parterna har även möjlighet att framställa personskadeanspråk, oavsett belopp, vid den lokala sheriffdomstolen. Särskilda bestämmelser gäller för arbetsskador: Vid arbetsskador där anspråken överstiger 1 000 pund kan talan väckas direkt vid *Sheriff Personal Injury Court*, medan ärenden som rör arbetsskador där anspråken understiger 1 000 pund kan hänskjutas till denna domstol om den lokala sheriffen anser att ärendet är tillräckligt betydelsefullt eller komplicerat. Sedan den 22 september 2015 kan *Court of Session* inte längre handlägga personskadeärenden som rör belopp under 100 000 pund.

Exempel på övriga domstolar

Court of the Lord Lyon – som handlägger heraldikfrågor.

Scottish Land Court – som handlägger tvister mellan jordägare och arrendatorer.

Länkar

[Her Majesty's Courts and Tribunals Service \(brittiska domstolsverket\)](#)

[Court of the Lord Lyon](#)

[Scottish Land Court](#)

Senaste uppdatering: 28/05/2020

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.